

Карпенко Н. М.
кандидат наук з державного управління, доцент
Єгорова К. Є.
студентка
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Кінець XX – початок XI ст. характеризується активним науково-технологічним розвитком, який щільно проникає у кожную домівку. Цифрова складова супроводжує людство у кожній частині життя та впливає на те, як ми ведемо побут, проводимо вільний час, працюємо, витрачаємо кошти тощо. Діджиталізація стала сучасним трендом у всьому світі, який допомагає у суспільній трансформації та глобалізації. Саме така інноваційна епоха дає можливість для створення нових товарів і послуг та та передумов для формування конкурентного економічного середовища.

Інтернет-залежність молодого покоління, COVID-19 та війна в Україні також зробили свій суттєвий внесок у розвиток діджитал-економіки через обмеженість пересування, унеможливлення фізичного (офлайн) шопінгу та реального спілкування з людьми (підприємствами / державними установами). Відповідно діджиталізація в економіці – це процес переходу ведення бізнесу від традиційного до більш інноваційного з використання сучасних цифрових технологій.

Загалом діджиталізація економіки ставить на меті роботу за двома напрямками: підвищення продуктивності та створення «цифрових підприємств». Цифрові дані допомагають бізнесу зменшити витрати, при цьому збільшуючи прибуток і нарощуючи темпи розвитку економіки. Діджиталізація допомагає просунутись серед конкурентів за менших зусиль і витрат, а «цифрові підприємства» зростають за рахунок хмарних технологій і віддалених робочих місць, що набирає розвитку в Україні [1].

У світі вважається, що існує тісний зв'язок між розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та економічним благополуччям. Саме тому був створений індекс мережевої готовності (NRI), який комплексно показує рівень розвитку цифрової економіки, ІКТ та інноваційно-технологічний потенціал країни. За рейтингом NRI 2021 року Україна займає 53 місце серед 130 у списку, але 1 місце серед категорії країн з доходом нижче середнього. Загалом результат непоганий, як для індустріально-аграрної країни, проте треба додати, що наш ІТ-сектор розвивається шаленими темпами і за показником експорту послуг ІКТ ми займаємо 9 місце.

Досить великою проблемою, що сповільнює зростання української діджитал-економіки є низький рівень розвитку цифрових інфраструктур. Зокрема, сьогодні Україна має чи не найнижчі показники покриття швидкісним інтернетом серед країн ЄС – 66%, а все через те, що країна досить пізно

впровадила 3–4G технології. Разом з цим в Україні один з найдоступніших мобільних та фіксованих інтернет у світі, що формує сприятливе підґрунтя для розвитку електронної комерції та доступних державних онлайн-послуг [2]. Низький рівень проникнення широкосмугового доступу до інтернету і до 2022 року створював низку труднощів, а під час воєнних дій такі процеси державної діджиталізації додатково ускладнилися пошкодженням ліній зв'язку. Для розвитку підприємств в умовах війни одним із завдань влади має бути створення єдиного хмарного сервісу для бізнесу з досить сильним рівнем безпеки, аби запобігти витоку даних у вільний доступ.

Україна має великий потенціал у діджиталізації, адже щороку кількість спеціалістів у ІТ-секторі зростає у геометричній прогресії, що відображається на збільшенні частки цієї галузі в економіці країни, яка сьогодні складає близько 4% від ВВП. Гордістю України можна назвати запуск додатку «Дія», де громадяни можуть отримати державні послуги в декілька кліків. У міністерстві цифрової трансформації до 2024 року планують перевести в онлайн усі публічні послуги для громадян та бізнесу. Це сильно допомагає державі заощаджувати, а також має антикорупційний ефект.

Український інститут майбутнього створив два сценарії розвитку для України та її економіки. Перший – інерційний (еволюційний) сценарій: продовження трендів минулого, нехтування цифровізацією, людським капіталом та розвитком технологій. За реалізації цього варіанту економіка буде залишатись неефективною, продовжуватиметься трудова та наукова міграція, ВВП буде зростати в середньому не більше ніж на 3%, а країна буде очолювати антирейтинги прогресивності серед світу. Другий – цільовий (форсований) більш оптимістичний. При такому варіанті різного роду інститути не будуть заважати процвітанню цифрової та інноваційної економіки держави, а навпаки буде стимулювати та заохочувати подібну поведінку бізнесів. Запроваджуватимуться масштабні програми та проєкти з трансформації підприємств на базі сучасних моделей державно-приватного партнерства. Протягом 5-10 р. економіка прийде до частки діджитал-економіки у 65% ВВП [3].

Для української влади цільовий сценарій розвитку має стати мотивацією, адже сфери освіти, медицини тощо стануть ефективнішими та якіснішими з використанням технологій. За даними Світового банку галузі, які цифровізуються, розвиваються у 2–4 рази активніше за середні показники, що покращить життя громадянам та виведе Україну у світові лідери.

Література:

1. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С. 44-52.
2. КабМін. 02.02.2021 14.00 Публічне обговорення проєкту Національної економічної стратегії-2030, 2021. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9xyjQoSW-PI>.
3. Український інститут майбутнього. Україна 2030е – країна з розвинутою цифровою економікою. *Сайт українського інституту майбутнього*. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyuekonomikoyu.html#6-2-2>.